

HARIDUSMINISTEERIUMI TEATAJA

AMETLIK AJAKIRI

Ilmub tarviduse järgi, umbes 24 vihikut aastas.

Toimeruse asukoht ja aadress: Tallinn, Haridusministeerium (Tõnismägi 11). Telef. 453-49

Nr. 2.

15. veebruaril 1940.

Nr. 2.

Algkooli, keskkooli ja gümnaasiumi klassi- ja koolikursuse lõpetamise määrus.

Õpilaste hindamise määrus.

Haridusministeeriumi 1940. a. 19. jaanuari ringkiri nr. 6151 kodanliku õbukaitse (KÕ) õppekavade kehtimapaneku asjas.

Haridusmin. Kooliosakonna, Kutseoskuse Osakonna ja Noorsoo ja Vabahariduse Osakonna 1940. a. 9. veebruaril ringkiri nr. 31403 Vabariigi aastapäeva pühitsemise asjas käesoleval aastal.

Haridusmin. Kooliosakonna 1940. a. 6. veebruaril ringkiri nr. 31368 õpilaste toitlustamise asjas.

Haridusmin. Kooliosakonna 1940. a. 9. veebruaril ringkiri nr. 31014 õpilaste mitterahuldava edasijõudmise kohta keskkoolides ja gümnaasiumides.

AMETLIK OSA.

Algkooli, keskkooli ja gümnaasiumi klassi- ja koolikursuse lõpetamise määrus.

RT 1940, 11, 81.

Alus: Avalikkude algkoolide seaduse (SK VI 1938, 1, 3) § 47, Keskkoolide seaduse (SK VI 1938, 1, 4) § 24, Gümnaasiumide seaduse (SK VI 1938, 1, 5) § 24 ja Eraõppeasutuste seaduse (SK VI 1938, 1, 12) §§ 26 ja 28.

1. Üldeskirjad.

§ 1. Avalikkude õppeasutiste, õigustega erakoolide ja nende erakoolide õpilased, kellele on antud õigused Eraõppeasutuste seaduse (SK VI 1938, 1, 12) §§ 27 ja 29 alusel, viiakse ühest klassist teise ja tunnustatakse koolikursuse lõpetanuiks või jäetakse klassikursust kordama õppenõukogu otsusel käesolevas määruses ettenähtud korras.

§ 2. Klassi- ja koolikursus loetakse lõpetatuks, kui õpilase teadmised kohuslikes õppeainetes kehtiva õppekava ulatuses on hinnatud vähemalt rahuldavaks, välja arvatud selles määruses ettenähtud erandid.

Õppenõukogu otsusel ei ole klassi- ja koolikursuse lõpetamisel takistuseks hinde puudumine või mitterahuldav hinne („puudulik“ või „nõrk“) laulmises, võimlemises, käsitöös, joonistamises ja riigikaitseõpetuses, kui õpilane kehaliste või muude defektide tõttu ei ole suuteline neis aineis edukalt kaasa töötama.

§ 3. Klassi- ja koolikursuse lõpetamisel ei või takistuseks olla mitterahuldav hinne vabatahtlikult õpitavas aines, hoolsuses ja korralikkuses.

§ 4. Algkoolis ja täienduskoolis õiendatakse õppenõukogu poolt klassi- ja koolikursuse lõpetamiseks määratud õppeülesanded ja järeleksamid sama kooli juures, kus need määrati, või selles koolis, kuhu õpilane siirdub õppima.

Keskoolis ja gümnaasiumis õiendatakse õppenõukogu poolt klassi- ja koolikursuse lõpetamiseks määratud järeleksamid sama kooli juures, kus need määrati. Põhjendatud asjaoludel võib sellest erandi teha õpilase endise kooli asukoha maa- või linnakoolivalitsus, riigikoolide suhtes Haridusministeeriumi Kooliosakond, lubades õiendada järeleksameid kas Riiklikus Eksamikomisjonis ühesugustel alustel eksternidega, või selle kooli juures, kuhu õpilane siirdub õppima.

§ 5. Koolide juures tuleb õppeülesanded ja järeleksamid õiendada enne õppetöö algust järgneval kooliaastal, järeleksamid eksamikomisjonides sama aasta septembrikuu sessioonis. Õpilase hilinemine õppetööle eksami õiendamise tõttu Riiklikus Eksamikomisjonis ei või olla takistuseks tema õpetevuse jätkamiseks samas koolis.

§ 6. Õpilased, kes soovivad järeleksameid sooritada Riiklikus Eksamikomisjonis, peavad esitama eksamikomisjoni juhatajale sooviavalduse ühes § 40 nõutavate tunnistustega, viimase klassitunnistusega ja vastava koolivalitsuse (§ 4) loaga hiljemalt 15. augustiks, teatades sellest ka oma kooli juhatajale.

Keskooli ja gümnaasiumi õpilased, kes soovivad õiendada järeleksameid kooli juures, kuhu nad siirduvad õppima, esitavad sellele koolile sooviavalduse koos viimase klassitunnistuse ja endise kooli asukoha koolivalitsuse või Haridusministeeriumi Kooliosakonna loaga hiljemalt 15. augustiks.

§ 7. Pärast klassi- või koolikursuse lõpetamiseks määratud järeleksamite vähemalt rahuldavalt õiendamist antakse õpilasele klassi- või kooli lõputunnistus selle kooli poolt, kus õpilane eelmisel kooliaastal õppis.

§ 8. Ei täida õpilane temale määratud õppeülesannet või ei soorita ta temale määratud järeleksameid, jäetakse ta teiseks aastaks kursust kordama.

§ 9. Kui õpilane mõjuvail põhjusil ei saa ilmuda määratud tähtjaks järeleksamile või õppeülesande täitmisele, peab ta sellest teatama koolijuhatajale enne seda tähtpäeva. Kui õppenõukogu tunnustab õpilase mitteilumise põhjendatuks, siis võib õppenõukogu õpilasele määrata uue tähtaja õppeülesande või järeleksami õiendamiseks hiljemalt kahe nädala jooksul, arvates õppetöö algusest, kusjuures õpilast ei või üle viia järgmisse klassi enne õppeülesande või järeleksami õiendamist.

§ 10. Õppenõukogu võib eksamitest vabastada õpilasi, kel kohuslike õppeainete aastahinnete keskmine on vähemalt 4,5 ning kel seejuures pole ühtegi aastahinnet alla 4 („hea“).

§ 11. Haiguse puhul ja muudel erakorralistel juhtudel võib Haridusministeeriumi Kooliosakonna direktor õppenõukogu motiveeritud ettepanekul õpilase eksamitest vabastada, kui tema aastahinded õppeaineis on vähemalt rahuldavad.

§ 12. Eksami ja järeleksami andmisel arvestatakse üksikuks eksamiaineks ained nii, nagu nad on tähendatud kehtivais tunnikavades.

§ 13. Klassikursuse lõpetamise tunnistuseks avalikes ja õigustega erakoolides on klassitunnistus Haridusministeeriumi Kooliosakonna poolt kehtimapanud vormi järgi, millel peale poolaastahinnete klassis õpitud ainetes

on märgitud ka aastakokkuvõtte- ja eksamihinded ning õppenõukogu otsus järgmise klassi viimise kohta. Klassitunnistus kirjutatakse alla klassijuhataja ja koolijuhataja poolt ja varustatakse kooli pitsatiga.

§ 14. Koolikursuse lõpetanuile antakse õppenõukogu otsusel kooli lõputunnistus Haridusministeeriumi Kooliosakonna poolt kehtimapandud vormi järgi. Kooli lõputunnistusel tuleb märkida ained, mida õpilane koolis on õppinud, ja hinded neis aineis. Kooli lõputunnistus kirjutatakse alla kooli juhataja ja õpetajate poolt ning varustatakse kooli pitsatiga.

§ 15. Õpilasele, kes enne koolikursuse lõpetamist koolist lahkub, annab kool koolijuhataja ja asjaajaja (kui viimane koolis olemas) allkirjaga ning pitsatiga varustatud sellekohase tunnistuse Haridusministeeriumi Kooliosakonna poolt maksmapandud vormi järgi, märkides selles, mis ajast mis ajani ja missuguste tulemustega õpilane koolis õppis.

2. Avalikud algkoolid ja õigustega eraalgkoolid ning täienduskoolid.

§ 16. Algkooli I—V klassi õpilased viiakse vastavalt järgnevasse klassi, kui nende õppetöö on hinnatud vähemalt rahuldavaks kõigis aineis või mitterahuldavaks mitte enam kui ühes aines peale §§ 2 ja 3 loeteldud erandite. IV ja V klassi õpilasele võib õppenõukogu määrata mitterahuldavaks hinnatud aines ka õppeülesande, mis tuleb õiendada õppetöö alguseks järgneval kooliaastal.

§ 17. Algkooli VI klassi õpilastele, kes kevadel on hinnatud mitterahuldavaiks mitte enam kui kahes aines, peale §§ 2 ja 3 loeteldud erandite, määratakse neis aineis õppeülesanded. Viimaste vähemalt rahuldava täitmise puhul annab õppenõukogu algkooli õpilasele kooli lõputunnistuse.

§ 18. Täienduskooli õpilastele, kes kevadel on hinnatud mitterahuldavaiks mitte enam kui kahes aines, peale §§ 2 ja 3 loeteldud erandite, võib õppenõukogu määrata neis aineis järeleksamid. Järeleksamite vähemalt rahuldava õiendamise puhul viiakse õpilane järgmise klassi või saab lõputunnistuse.

3. Avalikud keskkoolid ja õigustega erakeskkoolid.

§ 19. Progümnaasiumi III, IV ja V ning reaalkooli I, II ja III klassi õpilastele korraldab õppenõukogu igas klassis ühe nädala kestel enne riigikaitseõpetuse eripäevade algust eksami ühes või kahes aines.

§ 20. Eksamite arvu, eksami aine ja laadi, kas suulise või kirjaliku, ning tähtpäevad määrab kooli õppenõukogu, teatades sellest õpilastele 1. maiks. Eksam korraldatakse ainult samal õppeaastal läbivõetud kursuse ulatuses. Kirjaliku töö teema määrab kooli õppenõukogu enne eksami algust. Haridusministeeriumi Kooliosakonnale jääb õigus omalt poolt määrata eksam, millest ta teatab koolidele hiljemalt 20. aprilliks. Eksami teemad teatatakse vahenditult enne eksami algust. Haridusministeeriumi Kooliosakonna poolt määratud eksam asendab ühte § 19 tähendatud eksameist. Eksamite nädalal võib õppenõukogu vabastada õpilased õppetööst. Iga kirjaliku eksami õiendamiseks võib anda aega kuni 3 tundi.

§ 21. Kui õpilane kaaluvail põhjusil ei saa määratud tähtajal eksamile ilmuda, võib õppenõukogu temale eksami tähtaega kuni ühe nädala võrra pikendada.

§ 22. Eksami tulemusi hindab kolmeliikmeline eksamikomisjon, kelle moodustab õppenõukogu oma liikmete hulgast ja kuhu peab kuuluma vähemalt üks eksamiaine õpetaja. Eksam õiendatakse vähemalt kahe komisjoni-liikme ees.

§ 23. Keskkooli õpilasile, kelle üldkokkuvõttehinded on tunnustatud mitterahuldavaiks mitte enam kui kahes aines, peale § 2 ja § 3 loeteldud erandite, võib õppenõukogu määrata järeleksamid neis aineis. Kui aga õppenõukogu arvates õpilase õppetöö edukus pole küllaldane, võib õppenõukogu järeleksameid mitte määrata, vaid jätta õpilase samasse klassi kursust kordama.

4. Avalikud gümnaasiumid ja õigustega eragümnaasiumid.

§ 24. Gümnaasiumi I ja II klassi õpilastele korraldatakse kevadel ühe nädala kestel enne riigikaitseõpetuse eripäevade algust eksamid kahes aines. Iga eksam võib olla kas kirjalik või suuline. Eksaminädala kestel õpilased vabastatakse tavalisest koolitööst.

§ 25. Eksamite ained ja laadi, kas suulised või kirjalikud, ja tähtpäevad määrab kooli õppenõukogu, teatades sellest õpilastele 1. maiks. Eksamid korraldatakse ainult samal õppeaastal läbivõetud kursuse ulatuses. Kirjalike tööde teemad määrab kooli õppenõukogu enne eksami algust. Haridusministeeriumi Kooliosakonnale jääb õigus määrata omalt poolt eksamiained, millest ta teatab koolidele hiljemalt 20. aprilliks. Eksami teemad tehakse teatavaks vahenditult enne eksami algust. Haridusministeeriumi Kooliosakonna poolt määratud eksamid kuuluvad § 24 nimetatud eksamite hulka. Iga kirjaliku eksami õiendamiseks võib anda kuni 4 tundi aega.

§ 26. Gümnaasiumi I ja II klassi õpilastele, kes kaaluvail põhjusil ei saa määratud tähtajal eksamile ilmuda, võib õppenõukogu eksami tähtaega pikendada kuni ühe nädala võrra.

§ 27. Gümnaasiumi III klassi lõpetajaile korraldatakse lõpueksamid kolmes aines kahe viimase nädala kestel enne riigikaitseõpetuse eripäevade algust. Eksamiaineteks on eesti keele kirjand (küpsutöö) ja kaks ainet Haridusministeeriumi Kooliosakonna või õppenõukogu igakordsel valikul. Eksami ained ning ulatus ja eksami korraldamise tähtpäevad teeb õppenõukogu õpilastele teatavaks 1. maiks. Haridusministeeriumi Kooliosakonnale jääb õigus määrata eksamiained, eksamitööde teemad ja eksamite korraldamise tähtpäevad omalt poolt, millest ta teatab koolidele hiljemalt 20. aprilliks. Eksamitööde teemad tehakse õpilastele teatavaks vahenditult enne eksami algust. Iga kirjaliku eksami õiendamiseks võib anda aega kuni 5 tundi.

§ 28. Õpilastele, kes kevadel pärast eksameid on tunnustatud mitterahuldavaiks mitte enam kui kahes aines, peale §§ 2 ja 3 loeteldud erandite, määrab õppenõukogu neis aineis järeleksamid. Vähemalt rahuldava järeleksami õiendamise puhul viiakse õpilane järgmisse klassi. Kooli lõpetajaile antakse pärast järeleksamite õiendamist lõputunnistus.

§ 29. Kõik eksamid õiendatakse eksamikomisjoni ees. Eksamikomisjoni moodustab õppenõukogu oma liikmete hulgast. Komisjon on kolmeliikmeline, vähemalt üks neist eksamiaine õpetaja. Komisjoni juhatajaks on koolijuhataja või tema asetäitja, Haridusministeeriumi Kooliosakonnal on õigus saata komisjoni oma esindaja komisjoni liikme õigustega.

§ 30. Iga eksam õiendatakse vähemalt kahe eksamikomisjoni liikme ees. Eksami tulemusi hindab eksamikomisjon.

5. Eksternid.

Algkool.

§ 31. Koolikohuslikud koduõppijad on kohustatud õppeaasta lõpul õiendama eksamid algkooli üksiku klassikursuse ulatuses kohaliku koolivalitsuse poolt määratud algkoolides. Samuti võib korraldada eksamid algkooli üksikute klasside või kogu algkoolikursuse ulatuses isikuile, kes ei kuulu koolikohustuse alla. Eksamineerimiseks algkooli õppenõukogu moodustab oma liikmeist kahe- või kolmeliikmelisi komisjone. Koduõpetajal on õigus viibida oma õpilase eksamitel.

§ 32. Algkooli õppenõukogu võib määrata koduõppijaile ja eelmises paragrahvis tähendatud isikuile, kes algkooli klassi- või koolikursuse eksamitel on tunnustatud mitterahuldavaiks mitte enam kui kahes aines, järeleksameid, mis tuleb õiendada järgneval kooliaastal enne õppetöö algust.

§ 33. Koduõppijad ja § 31 tähendatud isikud saavad algkooli klassi- või koolikursuse lõpetamise kohta Haridusministeeriumi Kooliosakonna poolt maksmapandud vormi järgi tunnistuse koolilt, kus eksamid õiendati. Klassitunnistusele kirjutab alla koolijuhataja; kooli lõputunnistustele kirjutavad alla peale koolijuhataja ka õpetajad.

Keskool ja gümnaasium.

§ 34. Eksamite õiendamiseks üksikuis õppeaineis ja keskkooli ning gümnaasiumi klassi- või koolikursuse lõpetamiseks eksternidele, kes on vastavad teadmised ja oskused omandanud iseõppimise teel, kursustel või neis erakeskkoolides ja eragümnaasiumides, millede õpilastele ei ole antud õigusi Eraõppeasutuste seaduse (SK VI 1938, 1, 12) § 29 põhjal, korraldatakse riiklikud eksamikomisjonid Tallinnas ja Tartus: Tallinnas Tallinna II Gümnaasiumi ja Tartus Tartu I Gümnaasiumi juures. Tarbe korral võib Haridusministeeriumi Kooliosakond moodustada neile alamkomisjone mõne teise kooli juures.

§ 35. Iga aine eksamikomisjon koosneb eksamikomisjoni juhatajast ja kahest liikmest, kusjuures viimased on eksamiaine õpetajad.

§ 36. Riikliku eksamikomisjoni juhatajaks on selle gümnaasiumi direktor, kus eksamid korraldatakse, või direktori puudumisel tema asetäitja. Komisjoni liikmeiks on komisjoni juhataja poolt esitatud ja Haridusministeeriumi Kooliosakonna poolt kinnitatud sama ning teiste gümnaasiumide ja keskkoolide õppejõud.

§ 37. Iga eksam õiendatakse vähemalt kahe eksamikomisjoni liikme ees.

Erakoolide või erakursuste õppejõul on õigus viibida oma õpilaste eksamil omas aines.

§ 38. Eksamid eksternidele peetakse kolm korda aastas: algusega jaanuaris, aprillis ja septembris.

§ 39. Progümnaasiumi klassi- ja koolikursuse lõpueksamitele võivad ilmuda isikud, kellel on algkooli IV klassi kursuse lõpetamise kohta tunnistus.

Reaalkooli klassi- ja koolikursuse lõpueksamitele võivad ilmuda isikud, kellel on algkooli lõputunnistus.

Gümnaasiumi klassi- ja koolikursuse lõpueksamitele võivad ilmuda isikud, kellel on keskkooli või kutsekeskkooli lõputunnistus.

§ 40. Isikud, kes soovivad ilmuda eksamitele, peavad vähemalt kaks nädalat enne eksamite algust esitama eksamikomisjoni juhatajale sellekohase sooviavalduse, millele tuleb lisada:

- 1) perekonnaseisumeti tunnistus (vorm 8);
- 2) viimane klassitunnistus või kooli lõpetamise tunnistus;
- 3) kaks päevapilti, mille esiküljel on oma käega kirjutatud ees- ja perekonnanimi;
- 4) eksamimaks Haridusministeeriumi Kooliosakonna poolt normeeritud määral.

Eksamikomisjoni liikmete tasu ja eksamitega seotud kulud kaetakse eksternidelt võetavast eksamimaksust. Eksamimaks ei kuulu tagasimaksmisele eksami katkestamise või mitteõiendamise puhul.

§ 41. Neil üksikute klasside, keskkooli ja gümnaasiumi lõpetamise eksamite õiendajail, kellel ei ole tunnistust, et nad on lõpetanud eelmise klassi kursuse avalikus või õigustega erakeskkoolis või gümnaasiumis või õiendanud vastavad eksamid, tuleb eksamid õiendada ka eelmiste klasside õppekavade ulatuses, alates sellele klassile järgnevast klassist, mille kohta lõpetamise tunnistus olemas. Eelmiste klasside lõputunnistusi ei võeta eksamil arvesse, kui nende väljaandmise ajast on möödunud rohkem kui viis aastat.

§ 42. Kui klassi- või koolikursuse lõpetamisel eksaminand sellekohaste määruste või Haridusministeeriumi Kooliosakonna otsuse põhjal mõne õppeaine eksamist on vabastatud, siis tuleb eksaminandile antavas tunnistuses nende ainete hinded märkida endiste kehtivate tunnistuste põhjal. Kui aga hinne tunnistustes puudub, siis märgitakse aine rahuldavaks.

§ 43. Eksamid klassikursuse lõpetamiseks võib õiendada kahes üksteisele järgnevas sessioonis; eksamid koolikursuse lõpetamiseks võib õiendada kolmes üksteisele järgnevas sessioonis. Eksamikomisjon võib igas sessioonis määrata järeleksamid eksternidele, kes eksamil on tunnustatud mitterahuldavaks mitte enam kui kahes aines. Järeleksamid tuleb õiendada järgmisel sessioonil. Klassikursuse lõpetajad võivad kolmandal ja koolikursuse lõpetajad neljandal sessioonil õiendada ainult neile kursuse lõpetamiseks määratud järeleksameid. Järeleksamitele mitteilmumise või järeleksamite vähemalt rahuldavalt mitteõiendamise puhul loetakse eksaminand klassi- või koolikursuse mittelõpetanuks.

§ 44. Eksamite katkestamisel võib eksamikomisjon võtta õiendatud ained arvesse ainult siis, kui katkestamine on toimunud haiguse puhul. Muil mõjuvail põhjusil võib eksamikomisjon võtta õiendatud ained arvesse ainult Haridusministeeriumi Kooliosakonna loal.

§ 45. Eksamid on emakeeles, matemaatikas ja uutes keeltes kirjalikud ja suulised, teistes õppeainetes suulised. Haridusministeeriumi Kooliosakonna loal võib eksaminande vabastada laulmise, joonistamise ja joonestamise, võimlemise, riigikaitseõpetuse ja käsitöö eksamitest.

§ 46. I ja II võõrkeeleks võivad eksaminandi valikul olla inglise, prantsuse, vene ja saksa keel. Haridusministeeriumi Kooliosakonna direktori loal võib II võõrkeeleks valida ka mõne teise keele. Keelte valikust ja järjekorrast teatab eksaminand eksamikomisjoni juhatajale oma eksami-sooviavalduses.

§ 47. Järeleksamite andmisel loetakse iseseisvaiks eksamiaineiks ained nii, nagu nad on tähendatud kehtivais tunnikavades.

§ 48. Eksamite kohta tuleb koostada protokollid Haridusministeeriumi Kooliosakonna poolt kehtimapandud vormi järgi.

Kui komisjoni juhataja ei ühine komisjoni enamiku arvamusega õpilaste teadmiste ning võimiste hindamisel, lisab ta eksamiprotokollile oma arvamuse ja saadab selle otsustamiseks Haridusministeeriumi Kooliosakonnale.

§ 49. Eksaminandid, kes on eksamid õiendanud vähemalt rahuldavalt, saavad eksamikomisjonilt Haridusministeeriumi Kooliosakonna poolt kehtimapandud vormi järgi üksiku aine, klassi- või koolikursuse lõpetamise tunnistuse. Üksikute ainete õiendamise tunnistuste põhjal ei anta klassi- või koolikursuse lõpetamise tunnistust.

Üksiku aine ja klassikursuse lõpetamise tunnistusele kirjutavad alla eksamikomisjoni juhataja ja need komisjoni liikmed, kes tegelikult eksamitest osa võtsid; koolikursuse lõputunnistusele kirjutavad alla eksamikomisjoni juhataja ja komisjoni liikmed.

§ 50. Kutsekooli lõpetanuile, kes soovivad avaliku keskkooli või gümnaasiumi lõpetajatega ühesuguseid õigusi, määrab Haridusminister nõutavad täienduseksamid.

§ 51. Neile kutsekooli lõpetanuile, kes täiendavad eksamid on õiendanud vähemalt rahuldavalt, annab eksamikomisjon Haridusministeeriumi Kooliosakonna poolt kehtimapandud vormi järgi sellekohase tunnistuse, kus peale hinnete ainetes on ka märgitud, missuguse kooli (progümnaasiumi, reaalkooli, gümnaasiumi) õigused väljaantud tunnistus annab.

§ 52. Eksamikomisjoni juhataja kannab vastutust eksamite seaduslikkuse ja korralikkuse eest.

6. Eraalg- ja -täienduskoolid.

§ 53. Eraalgkooli lõpetajaile, kui koolil ei ole lubatud anda õpilastele lõputunnistusi Eraõppeasutuste seaduse (SK VI 1938, 1, 12) § 27 alusel, korraldatakse sama kooli juures maa- või linnakoolivalitsuse või vähemusrahvuse kultuurvalitsuse poolt eksamid õppetöö kolme viimase nädala jooksul algkooli kuuenda klassi kursuse ulatuses. Eksamid õiendatakse komisjoni ees, mis koosneb vastava koolivalitsuse või kultuurvalitsuse poolt määratud komisjoni juhatajast, koolijuhatajast ja aine õpetajast. Eksamid on suulised ja keeltes ning matemaatikas ka kirjalikud.

Samas korras võib korraldada eksameid ka eratäienduskoolide lõpetajaile.

§ 54. Eksamikomisjon võib eksaminandile, kes eksamil on tunnustatud mitterahuldavaks mitte enam kui kahes aines, määrata järeleksamid, mis tuleb õiendada sama komisjoni ees järgneval kooliaastal enne õppetöö algust.

§ 55. Eksamite kohta tuleb koostada protokollid Haridusministeeriumi Kooliosakonna poolt kehtimapandud vormi järgi ja saata need ühes õpilaste hinnatud kiritöödega kohalikule koolivalitsusele või vähemusrahvuse kultuurvalitsusele läbivaatamiseks ning kinnitamiseks.

§ 56. Kui komisjoni juhataja ei ühine komisjoni enamiku arvamusega õpilaste teadmiste ning võimiste hindamisel, lisab ta eksamiprotokollile oma arvamuse. Sel puhul otsustab küsimuse kohalik koolivalitsus või vähemusrahvuse kultuurvalitsus.

§ 57. Eksaminandid, kes eksamid on õiendanud vähemalt rahuldavalt ja kelle eksamite hinded kohaliku koolivalitsuse või vähemusrahvuse kultuurivalitsuse poolt on kinnitatud, saavad vastavalt koolile Haridusministeeriumi Kooliosakonna poolt kehtimapanud vormi järgi kooli lõputunnistuse, millele kirjutavad alla komisjoni juhataja ja õppenõukogu liikmed.

§ 58. Komisjoni juhataja saab tasu selle kooli ülalpidajalt, mille juures komisjon on moodustatud, Haridusministeeriumi Kooliosakonna poolt kehtimapanud normide järgi.

Määruse kehtimahakkamine.

§ 59. Käesolev määrus hakkab kehtima 1. märtsist 1940.

Selle määruse kehtimahakkamisega kaotab kehtivuse Õpilaste hindamise ning klassi- ja koolikursuse lõpetamise määrus (RT 1934, 14, 91 ja RT 1934, 87, 716).

Haridusminister P. Kogerman.

Kooliosakonna direktor V. Alttoa.

Õpilaste hindamise määrus.

Alus: Avalikkude algkoolide seaduse (SK VI 1938, 1, 3) §§ 47 ja 55, Kesk-koolide seaduse (SK VI 1938, 1, 4) §§ 24, 30 ja 31, Gümnaasiumide seaduse (SK VI 1938, 1, 5) §§ 24, 30 ja 31, Õpetajate seminaride seaduse (SK VI 1938, 1, 8) § 22, Pedagoogiumide seaduse (SK VI 1938, 1, 9) § 20, Eraõppeasutuste seaduse (SK VI 1938, 1, 12) §§ 26, 27, 28 ja Kutsehariduslikkude õppeasutuste seaduse (SK VI 1938, 1, 6) §§ 78 ja 85.

§ 1. Avalikes õppeasutistes, erakoolides ja eksamikomisjonides tuleb tarvitada viiejärgulist hindamisviisi järgmiste tähendustega: väga hea — 5, hea — 4, rahuldav — 3, puudulik — 2 ja nõrk — 1.

§ 2. Hindamisele kuuluvad õpilaste edasijõudmine õppeainetes, õpilaste käitumine, hoolsus ja korralikkus.

§ 3. Õpilaste hindamine õppeainetes toimub õpilaste suuliste vastuste, kirjalike tööde, praktiliste harjutuste ja muude õppeülesannete täitmise ning õppetöö üldise edukuse põhjal. Õpilaste käitumise, hoolsuse ja korralikkuse hindamine toimub tähelepanekute järgi koolikorra põhimõtete ja õppetöö alusel.

§ 4. Õpilaste hindamise tulemuste kohta antakse õpilastele teatelehed või tunnistused käesolevas määruuses ettenähtud korras. Klassitunnistustel ja rakendusraamatuis märgitakse hinded käesoleva määruuse § 1 nimetatud numbritega, koolist lahkumisel antavil tunnistustel ja lõputunnistustel sõnadega ja sulgudes numbritega.

§ 5. Õpilaste edasijõudmise kohta õppeainetes, käitumise, hoolsuse ja korralikkuse, samuti ka nende koolist puudumise ja hilinemise kohta antakse õpilastele klassitunnistused nende vanemaile või hooldajaile esitamiseks ja allakirjutamiseks. Klassitunnistused antakse kaks korda aastas. Iga õppepoolaasta lõpul märgitakse tunnistusele poolaasta hinded ja õppeaasta lõpul aastakokkuvõtte-hinded ja õppenõukogu otsused klassikursuse lõpetamise, järeleksamite või õppeülesannete määramise, klassikursust kordama jätmise või koolist lahkumise kohta. Erandi moodustavad need kutsekoolid, millede kohta on kehtivad erikorraldused. Õppenõukogu otsusel võib klassitunnistusele teha tähendusi ka õpilase positiivsete omaduste kohta.

§ 6. Klassitunnistuse vormi määrab vastavalt Haridusministeeriumi Kooliosakond või Kutseoskuse Osakond. Klassitunnistusele kirjutab alla klassijuhataja iga poolaasta lõpul ja aasta lõpul ka koolijuhataja või tema asetäitja, varustades ühtlasi tunnistuse kooli pitsatiga.

§ 7. Välja arvatud neis kutsekoolides, millele kohta on antud erikordalused, tuleb õpilase puudulikust või nõrgast edasijõudmisest teatada vanemaile või hooldajatele 1. novembriks ja 1. märtsiks. Samuti tuleb seda teha siis, kui õppetöö edukus näitab tunduvat langust võrreldes eelmise veerandaastaga.

§ 8. Hindamist õppeaineis toimetab vastava aine õpetaja või 'eksami-komisjon. Koolijuhatajal ja õppenõukogul ei ole õigust hinnet ilma õpetaja või eksamikomisjoni nõusolekuta muuta. Hindamist käitumises, hoolsuses ja korralikkuses toimetab õppenõukogu.

Tallinnas, 17. jaanuaril 1940. Nr. 31321.

Haridusminister P. Kogerman.
Kooliosakonna direktor V. Alttõa.
Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts.

Haridusministeeriumi 1940. a. 19. jaanuari ringkiri nr. 6151 linna- ja maakoolivalitsustele, juudi vähemusrahvuse kultuurvalitsusele, koolide inspektoritele ja koolide juhatajatele kodanliku õhukaitse (KÕ) õppekavade kehtimapaneku asjas.

1. Haridusministri poolt KÕ üldkava (RT 1938, 54, 508) § 46 alusel 10. jaanuaril s. a. kinnitatud õppekavad kodanliku õhukaitse (KÕ) ettevalmistuse alal algkoolides, reaalkoolides ja algkoolile baseeruvais kahe- kuni nelja-aastase kursusega kutsekoolides, progümnaasiumides, gümnaasiumides ja kõrgema astme kutsekoolides pannakse kehtima alljärgneva tundide arvu juures:

K o o l	Klass	Tundide arv		Märkmeid
		1939/40. k/a.	1940/41. ja järgn. k/a.	
Algkool	V	5	5	*) lüh. — võetakse läbi KÕ lühendatud üldkursus
„	VI	15	10	
Reaalkool ja 3-aast. kurs. kutsekool	I	6	6	
Reaalkool ja 3-aast. kurs. kutsekool	II	14	8	
Reaalkool ja 3-aast. kurs. kutsekool	III	14 (lüh.)*	6	
2-aast. kursusega kutsekool	I	10	10	
„ „ „	II	14 (lüh.)	10	
4-aast. kursusega kutsekool	I	6	6	
„ „ „	II	14	8	
„ „ „	III	14 (lüh.)	6	
„ „ „	IV	14 (lüh.)	—	
Progümnaasium	I	6	6	
„	II	12	6	
„	III	18	6	
„	IV	24	6	
„	V	14 (lüh.)	6	
Gümnaasium ja kõrg. astme kutsekool	I	14 (lüh.)	—	
Gümnaasium ja kõrg. astme kutsekool	II	14 (lüh.)	—	
Gümnaasium ja kõrg. astme kutsekool	III	14 (lüh.)	—	

2. KÕ ettevalmistuse ala õppekavade läbivõtmine teostatakse algkoolides ainult seoses ja koos koolis õpetatavate teiste õppeainetega, teistes koolides aga — võimalikult seoses ja koos koolis õpetatavate teiste õppeainetega ja, kui see osutub tingimata vajalikuks, ka tasulistel eritundidel, milliste üldarv ühe kooli kohta ei või ületada 50% nimetatud koolile käesoleva ringkirja esimeses punktis ettenähtud KÕ tundide üldarvust.

3 Käesoleva ringkirja teises punktis nimetatud tasuliste eritundide andmiseks annavad loa: riigikoolides — Haridusministeeriumi vastavad osakonnad ja teistes koolides vastavad linna- või maakoolivalitsused ja nende eest makstakse tasu nii õppejõududele kui ka väljastpoolt kutsutud eriteadlastele. Õppejõudude tasude seaduses asetäitetundide suhtes maksmapandud suuruses, alustel ja korras.

4. Õpilase teadmised ja oskused KÕ ettevalmistamise alal hinnatakse, kuid neid hinnanguid ei võeta arvesse õpilaste kooli vastuvõtmisel ja kooli kursuse lõpetamisel.

5. KÕ õppekavad saadetakse kõikidele koolidele kätte eribrošüürina.

Haridusminister P. Kogerman.

Kooliosakonna direktor V. Altoa.

Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts.

Noorsoo ja Vabahariduse Osakonna direktor J. Vellerind.

Haridusministeeriumi Kooliosakonna, Kutseoskuse Osakonna ja Noorsoo ja Vabahariduse Osakonna 1940. a. 9. veebruari ringkiri nr. 31403 maa- ja linnakoolivalitsustele, juudi vähemusrahvuse kultuurivalitsusele, koolide inspektoritele, koolijuhatajatele, noortekomiteedele ja noorsoo-organisatsioonide keskjuhatustele Vabariigi aastapäeva pühitsemise asjus käesoleval aastal.

Vabariigi aastapäeva pühitsemist tuleb endiste aastate eeskujul ja Õppetöö vaheaegade, üldiste ning kohalikkude pühade ja muude tähtpäevade määruse (HMT 8 — 1939) kohaselt tähistada koolides piduliku aktusega, mis korraldatakse 24. või selle asemel 23. veebruaril viimasel tunnil. Aktuse kõnes on soovitav esile tõsta neid silmapaistvaid edusamme ja tulemusi, mis Eesti on iseseisvuse ajal ja tänu iseseisvusele saavutanud nii ainelise kui vaimse kultuuri alal (põllundus, tööstus, kaubandus, teadus, kirjandus, kunst, rahvaharidus, sotsiaolulud jne.) ja samuti soodsaid tingimusi, mida meie iseseisvus ja omariiklus loob ka nende alade edasiseks arenemiseks. Kuna Eesti on deklareerinud valju neutraliteedi pidamist praegu mujal valitseva sõjaolukorra suhtes, siis ei sobi aktusel puudutada välispoliitilisi probleeme ja olukordi.

Juhul kui temperatuur on -10°C või alla selle, jäetagu ära õpilaste väliskogunemised, kui selliseid on kavatsatud korraldada Vabariigi aastapäeval või selle eelõhtul.

Eelpool toodud korraldusi tuleb silmas pidada samuti Haridusministeeriumi 1939. a. 2. jaanuari ringkirja nr. 6208 (HMT 1 — 1939) p. 1 käsitlemisel.

Kooliosakonna direktor V. Altoa.

Kutseoskuse Osakonna abidirektor J. Kiivet.

Noorsoo ja Vabahariduse Osakonna direktor J. Vellerind.

Haridusministeeriumi Kooliosakonna 1940. a. 6. veebruari ringkiri nr. 31368 maa- ning linnakoolivalitsustele ja algkoolide juhatajaile õpilaste toitlustamise asjas.

Ühenduses Haridusministeeriumi 20. novembri 1939. a. nr. 31054 ringkirja (HMT 17—1939) kohaldamisega on üles kerkinud küsimus toiduvalmistamise kohta nende õpilaste osas, kes ei ela kooliinternaadis, kuid saavad koolis einet ühistoitlustamise korras.

Sel puhul HM Kooliosakond teatab, et kuna õpilaste toitlustamise korraldamine on Av. algkoolide seaduse § 80-p. 2 põhjal koolihoolekogu, resp. kooli ülesanne, siis tuleb koolil selle ülesande täitmisel otsustada ja korraldada toiduvalmistamise küsimus ka internaadis mitteasuvate laste (eksternide) suhtes. Kui toiduvalmistajaks internaadis on kooliteenija, on loomulik, et ta seda on ka eksternidele, olles selleks määratud Av. algkoolide seaduse § 80 p. 11 korras, s. o. koolihoolekogu poolt. Kuid hoolekogu koos lastevanematega ja seltskondlike organisatsioonide tegelastega võib laste toitlustamise nii internaadis kui ka eksternidele korraldada teistel alustel vastavalt kohalikele oludele ja tingimustele. Seepärast ülaltoodud seletus ei tarvitse olla takistuseks või ümberkorraldamise aluseks juhtudel, kus laste toitlustamine on otstarbekohaselt korraldatud mõnel teisel teel. Üldse õpilaste toitlustamise küsimus on säärane küsimus, mille otstarbekohane lahendus tuleb leida koha peal, sest olukorrad võivad olla kohati väga lahkuminevad. On vaja, et kooli, lastevanemate, seltskondlike organisatsioonide ja kohaliku omavalitsuse tegelaste vahel valitseks laste toitlustamise asjas ühine arusaamine. Kui see on saavutatud, siis on HM Kooliosakonna arvates võimalik otstarbekohaselt lahendada kõik asjaga ühenduses olevad küsimused.

Direktor V. Alttõa.

Algkooliasjade juhataja A. Kuut.

Haridusministeeriumi Kooliosakonna 1940. a. 9. veebruari ringkiri nr. 31014 maa- ja linnakoolivalitsustele, juudi vähemusrahvuse kultuurivalitsusele, koolide inspektoritele ja keskkoolide ning gümnaasiumide juhatajaile õpilaste mitterahuldava edasijõudmise kohta keskkoolides ja gümnaasiumides.

Ringkirjaga 1. nov. 1939 nr. 31014 korraldas HM Kooliosakond andmete kogumise õpilaste mitterahuldava edasijõudmise kohta keskkoolides ja gümnaasiumides veerandaastate kaupa. Selle ülesandeks on hõlbustada koolil, kohalikul koolivalitsusel ja HM Kooliosakonnal saada ülevaadet mitterahuldava edasijõudmise ulatusest ning ühes sellega võimaldada tarbe korral nii koolil endal kui ka järelevälse organitel astuda vajalikke samme sel alal esinevate ebasoovitavate olukordade selgitamiseks ja lahendamiseks.

Kuigi käesoleva õppeaasta 2. veerandi edasijõudmine on üldiselt tunduvalt suurem 1. veerandi omast, on siiski õige rohkesti koole, kus I poolaasta kokkuvõttes on mitterahuldavate hinnetega õpilasi koguni 50% ja enam. Säärast olukorda ei saa pidada normaalseks. Seepärast teeb HM Kooliosakond kõigile keskkoolide ja gümnaasiumide juhatajaile edaspidiseks korralduse, et veerandaastate mitterahuldava edasijõudmise aruanded kohe pärast nende valmimist võetaks hoolsale kaalumisele nii üksikõppeaine kui ka iga üksiku klassi ja kogu kooli seisukohalt.

Kui mitterahuldavalt edasijõudnud õpilasi on mõnes õppeaines üle 25% või mõnes klassis kokku üle 40%, siis tuleb need juhud võtta arutusele õppenõukogus siin esinevate mitterahuldava edasijõudmise põhjuste selgitamiseks ning kõrvaldamiseks (õppemeetodid, töökorraldus, nõudmiste miinimum, õpilaste töötingimused jm.).

Alates 1940/41. kooliaastast tuleb koos mitterahuldava edasijõudmise andmetega esitada ka väljavõte õppenõukogu protokollist selles osas, mis käsitleb mitterahuldava edasijõudmise küsimust juhtudel, mis ületavad eespool toodud normi.

Direktor V. Alttoa.

Sekretär R. Alas.

Vastutav toimetaja Aleksander Kurvits.
Väljaandja: Haridusministeerium.

Riigi Trükikoja trükk
Tallinn, Niine t. 11.